

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.III.20.351/2007/5. szám

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Szegedi Ítéltábla az Imre és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Imre András ügyvéd) által képviselt **felperes neve (címe)** alatti lakos felperesnek, - az 5. számú Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Apró Ferenc ügyvéd) által képviselt **alperes neve (címe)** szám alatti lakos alperes ellen kártérítés iránt indított perében - amelybe a **beavatkozó neve (címe)** az alperes pernyertességének előmozdítása érdekében **b e a v a t k o z o t t** - a Csongrád Megyei Bíróság 2007. április hó 10. napján kelt 2.P.21.021/2006/33. sorszámu - 34. sorszámu alatt kijavított - ítélete ellen az alperes által 35. sorszámu alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság kijavított ítéletének nem fellebbezett részét **nem érinti**, megfellebbezett rendelkezéseit **részben megváltoztatja**, az alperes marasztalását 8.833.901,-(Nyolcmillió-nyolcszázharmincháromezer-kilencszázegy) Ft-ra, valamint ezen összeg után 2007. április hó 26. napjától a kifizetésig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatára **leszállítja**.

Az alperes által fizetendő elsőfokú eljárási költség összegét 420.000,-(Négyszázhuszezer) Ft-ra **leszállítja**.

Az alperes által - külön felhívásra - az államnak fizetendő elsőfokú eljárási illeték összegét 530.000,-(Ötszázharmincezer) Ft-ra **leszállítja**, míg a felperes által fizetendőt 109.400,-(Egyszázkilencezer-négyszáz) Ft-ra **felelemeli**.

Egyebekben az elsőfokú bíróság kijavított ítéletét **helybenhagyja**.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt a felperesnek 220.000,-(Kettőszázhuszezer) Ft másodfokú eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 26.700,-(Huszonhatezer-hétszáz) Ft, míg ugyanilyen módon kötelezi az alperest, hogy fizessen meg 530.000,-(Ötszázharmincezer) Ft másodfokú eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

INDOKOLÁS:

A felperes és néhai **/örökhagyó neve/** 1998. március 11. napján öröklési szerződést kötöttek, amelynek értelmében a felperes vállalta az örökhagyó eltartását, halála esetén illő eltemettetését. Ennek fejében az eltartott halála esetére akként rendelkezett, hogy a tulajdonát képező **/cím 1/** alatti lakását és a **/cím 2/** alatt lévő garázsingatlanát a felperes örökölje a lakásban található ingóságokkal együtt. Az okiratot az alperes szerkesztette és ellenjegyezte, annak költségét a felperes viselte, amely 27.000.-Ft volt. Az alperes egyidejűleg egy „Tényvázlatot” is készített, amely szerint néhai **örökhagyó** azt kívánta, hogy az öröklési szerződés tárgyát képező ingatlanokat, továbbá a **/cím 1 alatti/** lakásban található összes ingóságot a felperes örökölje. Az öröklési szerződést - amely több lapból áll - a felek és a két tanú csupán az utolsó oldalon írták alá.

Az eltartott - örökhagyó - 1999. július hó 1. napján elhunyt, a hagyatéki eljárás során - az 1999. szeptember 16. napján tartott tárgyaláson - a közjegyző tájékoztatta a feleket, hogy az öröklési szerződés alakilag érvénytelen, ezért a felperes a tényvázlatban foglalt örökhagyói nyilatkozat, mint írásbeli magánvégrendelet alapján érvényesített az öröklési szerződésben írt hagyatéokra öröklési igényt. A törvényes örökös az okirat végrendeleti jellegét vitatta. A közjegyző a 2000. június hó 30. napján kelt 5314. Kjö.300/1999/22. sorszámú végzésével az öröklési szerződésben megjelölt hagyatékokat ideiglenes hatállyal a „Tényvázlat”, mint alakilag érvényes magánvégrendelet alapján a felperes részére adta át, míg az örökhagyó egyéb hagyatékát pedig teljes hatállyal, törvényes öröklés jogcímén az örökhagyó lemenőjének (**lemenő neve**). A felperes fellebbezése folytán eljáró Csongrád Megyei Bíróság 4.Pkf.21.331/2000/1. számú végzésével a közjegyző végzésének fellebbezett - ideiglenes hatállyal átadott - rendelkezéseit helybenhagyta. Az eltartott - örökhagyó - törvényes örököse jelen per felperese ellen pert indított az 1998. március 11. napján kelt „Tényvázlat” címet viselő okiratba foglalt végrendelet érvénytelenségének megállapítása iránt. A Szegedi Városi Bíróság 19.P.22.421/2000/8. számú ítéletével megállapította, hogy az írásbeli magánvégrendelet akarati hiba folytán érvénytelen, és emiatt az örökhagyó hagyatékát lemenőági törvényes örököse örökölte meg. A jelen per felperesének fellebbezése folytán eljáró Csongrád Megyei Bíróság 4.Pf.20.799/2001/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság határozatát megváltoztatta és a törvényes örökös keresetét elutasította. A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága, mint felülvizsgálati bíróság Pfv.II.22.619/2001/6. sorszámú - 2004. január hó 13. napján kelt és jelen per felperesének 2004. február 13. napján kézbesített - ítéletével a másodfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A felperes az eltartott - örökhagyó - törvényes örököse ellen örökrész kiadása iránt pert indított, amelynek során a Makói Városi Bíróság 4.P.20.240/2004/10. sorszámú ítéletével kötelezte a törvényes örököst, hogy fizessen meg a felperesnek 755.000,-Ft-ot, valamint ezen összegből 470.244,-Ft után 1999. július hó 22. napjától 2001. december 31. napjáig évi 20 %, 2002. január 1. napjától 2003. december 31. napjáig

évi 11 %, míg 2004. január hó 1. napjától a kifizetésig a mindenkori költségvetési törvényben meghatározott mértékű kamatát, továbbá 285.678,-Ft után 2001. június 6. napjától 2003. december 31-ig évi 11 %, míg 2004. január hó 1-től a kifizetésig a mindenkori költségvetési törvényben meghatározott mértékű kamatát. Az elsőfokú bíróság ítéletét a Csongrád Megyei Bíróság 4.Pf.21.082/2005/3. sorszámú ítéletével helybenhagyta. A törvényes örökös önként nem teljesített, ezért az ítélet végrehajtása érdekében a Makói Városi Bíróság előtt 7.Vh.972/2005. szám alatt végrehajtási eljárás van folyamatban.

Az öröklési szerződés tárgyát képező ingatlanok értéke a következő volt: 1999. július 1. napján: lakásingatlan 2.500.000 - 2.700.000,-Ft, garázs 550.000 - 600.000,-Ft; 2006. december 31. napján a lakás forgalmi értéke 7.700.000 - 8.000.000,-Ft, garázs 1.500.000 - 1.600.000,-Ft.

A hagyaték megnyíltakor az eltartott - örökhagyó - lakásában lévő ingóságok értéke 221.600,-Ft volt.

A felperes az ellene végrendelet érvénytelenségének megállapítása iránt indított peres eljárásban - pervesztességére figyelemmel - összesen 400.000,-Ft eljárási költséget és 630.000,-Ft illetéket fizetett meg.

A felperes 2004. június 24. napján kelt levelében közölte az alperessel, hogy az okiratszerkesztésre irányuló megbízást hibásan teljesítette, miután alakilag érvénytelen öröklési szerződést készített, ezért az abban szereplő vagyontárgyaknak nem vált örökösévé. A hibás teljesítéssel az alperes kárt okozott, amely áll egyrészt a meg nem szerzett vagyontárgyak értékéből (4.048.600,-Ft), emellett a törvényes örökössel szembeni perben 1.030.000,-Ft perköltséget kellett megfizetnie. A hibás teljesítés miatt az ügyvédi munkadíj (27.000,-Ft) visszajár. Az összes kártérítési igényét 5.078.600,-Ft-ban jelölte meg, és felszólította az alperest, hogy azt a levél kézhezvételétől számított 8 nap alatt fizesse meg. Az alperes a 2004. szeptember hó 17. napján kelt levelében a hagyatéki eljárásra szóló megbízást - 15 napos felmondási határidővel - felmondta.

A felperes módosított keresetében kérte a bíróságot, kötelezze az alperest 10.657.000,-Ft, ezen összegből 9.627.000,-Ft után 2007. január hó 1. napjától, míg 1.030.000,-Ft után 2004. június hó 25. napjától a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamat és perköltség megfizetésére. Keresete indokolásában kifejtette, hogy az alperes által szerkesztett öröklési szerződés érvénytelen volt, ugyanakkor az örökhagyó akarata arra irányult, hogy a hagyatékát képező és a szerződésben megjelölt ingó- és ingatlanvagyonát megörökölje. Az alakilag érvénytelen öröklési szerződés miatt nem tudott örökölni, a vagyontárgyak nem váltak tulajdonává, míg utóbb a végrendeletnek minősített „tényvázat” is érvénytelennek bizonyult a peres eljárás során. Az alperes az okiratszerkesztésre vonatkozó megbízási szerződést hibásan teljesítette, ezért kártérítésre köteles. Kára áll egyrészt az okiratszerkesztéséért kifizetett 27.000,-Ft munkadíjból, az ingatlanok 2006. évi forgalmi értékéből (lakás 7.850.000,-Ft, garázs 1.550.000,-Ft,), a hagyaték tárgyát képező ingóságok hagyatéki leltár szerinti forgalmi értékéből (221.600,-Ft), valamint

a végrendelet érvénytelensége iránti perben kifizetett 1.030.000,-Ft perköltségből és eljárási illetékből. Az ingatlanok értéke tekintetében előterjesztett keresetfelemelését azzal indokolta, hogy a károsodás bekövetkezte és a kártérítés mértékének megállapítása között

eltelt időben az értékviszonyok jelentősen változtak, és csak a jelenlegi forgalmi érték megtérítése felel meg a teljes reparáció elvének.

Az alperes kérte a kereset elutasítását. Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a hagyatéki eljárás során a felperes az öröklési szerződés érvénytelenségét tudomásul vette, ezt követően sem szakította meg vele a kapcsolatot, a megbízási szerződése változatlanul fennállt és a keresetlevélben is akként nyilatkozott, hogy a kártérítési igénye érvényesítésétől elállt. Mindezen nyilatkozatok és ráutaló magatartás alapján a felperes a hibás teljesítésből eredő kártérítési igénye érvényesítéséről - vele szemben - lemondott. Ezen túlmenően elévülési kifogást terjesztett elő, ezt azzal indokolta, hogy az alakilag hibás öröklési szerződés 1998. március 11. napján készült, így ekkor bekövetkezett a kár, ettől számítottan az 5 év 2003. március hó 11. napján eltelt anélkül, hogy a felperes teljesítésre szólította volna fel, illetve igényét bíróság előtt érvényesítette. Érdemben vitatta a kár összegszerűségét is, utalt arra, hogy csupán a hagyatékátadó végzésben megjelölt értékek vehetők figyelembe, emellett a káronszerzés tilalma folytán le kell vonni a felperest esetlegesen megillető kár összegéből a törvényes örökösrel szemben érvényesített és jogerősen megítélt követelése összegét, továbbá figyelembe kell venni azt is, hogy bérbeadás útján hasznosította a hagyaték tárgyát képező ingatlanokat, így további 1.200.000,-Ft-tal csökkentendő a követelt összeg. A végrendelet érvénytelensége iránt folyamatban volt perben a felperes terhére megítélt perköltség és illeték összege át nem hárítható, ez a peres eljárás semmilyen oksági kapcsolatban nincs a hibás okiratszerkesztési tevékenységével.

Az elsőfokú bíróság kijavított ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt a felperesnek 9.278.301,-Ft-ot, valamint ezen összeg után 2006. január hó 1. napjától a kifizetésig járó törvényes kamatát, továbbá 580.000,-Ft perköltséget, és az államnak külön felhívásra 540.000,-Ft eljárási illetéket. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az államnak az illetékhivatal külön felhívása szerint 100.700,-Ft elsőfokú eljárási illetéket. Határozata indokolásában kifejtette, hogy az alperesnek, mint megbízottnak a megbízási szerződést a megbízó - felperes - érdekének megfelelően kellett teljesítenie. Az öröklési szerződés megkötésével a felperes akarata arra irányult, hogy az alapján szerezzé meg az abban meghatározott vagyontárgyak tulajdonát. Ez jelen ügyben nem valósult meg, miután az alperes alakilag érvénytelen öröklési szerződést készített. A szerződésszegésért való felelősségre és a kártérítés mértékére a Ptk. 318. § (1) bekezdése értelmében a szerződésen kívül okozott károkért való felelősség szabályai az irányadóak. Az alperes a megbízási szerződés teljesítése során nem megfelelően járt el, olyan okiratot készített, amely a megbízó akaratának megfelelő joghatás kiváltására alkalmatlan volt, ezért köteles az okozott károk megtérítésére. A felperes a kártérítési követeléséről nem mondott le, attól nem állt el, joglemondásnak - a bírói gyakorlat értelmében - kifejezettnek kell lennie és azt nem lehet kiterjesztően értelmezni. A hagyatéki eljárás utáni, felek közötti kapcsolat ténye,

annak jellege nem ad módot annak megállapítására, hogy a felperes ráutaló magatartásával a kárigény érvényesítéséről lemondott az alperessel szemben. Ez egyébiránt a Legfelsőbb Bíróság határozatáig meg sem történhetett, hiszen a felperes nem szenvedett kárt ezen időpontig. Ezen érvelésre is figyelemmel akként foglalt állást, hogy a felperes kára akkor és azzal következett be, amikor a Legfelsőbb Bíróság felülvizsgálati ügyben hozott határozatát 2004. február 16. napján kézhez vette, ekkor vált nyilvánvalóvá számára, hogy a szerződésben érintett vagyontárgyak öröklésére nem vált jogosulttá, kártérítési követelése ekkor vált csupán esedékessé, ezen időpontban kezdődött meg az elévülés, ehhez képest pedig az 5 éves határidőn belül a keresetlevelét benyújtotta. A jogellenes magatartás kifejtése és a kár bekövetkeztének időpontja egymástól elvált ugyan, ez azonban nem jelenti azt, hogy a kártérítési követelés már a szerződéskészítés időpontjában esedékessé vált. Nem tulajdonított annak jelentőséget, hogy az alakilag érvényesnek tekintett „Tényvázlat” alapján került sor az ideiglenes hatályú hagyatékátadásra, miután a felperes érdeke egyértelműen és mindvégig az volt, hogy az öröklési szerződés alapján váljon örökös. Nyilvánvaló, hogy ha az alperes megfelelően jár el és megfelelő alakiságú okiratot készít, úgy végrendeleti öröklésre nem hivatkozhatott volna a felperes. Miután az öröklési szerződés alapján a felperes örökös nem vált, ezért az alperesnek abba a helyzetbe kell hoznia a felperest, mint ha a kára be sem következett volna, azaz köteles részére megfizetni kártérítés címén az elmaradt vagyoni előnyt, azaz az ingatlanok és ingóságok értékét, amelyeket nem örökölt meg a felperes. Ugyanezen a címen köteles megtéríteni az érvénytelen öröklési szerződéssel kapcsolatban kifizetett ügyvédi munkadíjat, hiszen nem szolgáltatta az alakilag érvényes okiratot. Az ingatlanok forgalmi értékeként - az igazságügyi forgalmi szakértő véleménye alapján - az ítélethozatalkori értéken, középarányos összegben határozta meg, a lakás esetében 7.850.000,-, míg a garázs tekintetében 1.550.000,-Ft-ban, miután álláspontja szerint a felperes ilyen értékben esett el a vagyontárgyaktól. A felek nem vitatták a hagyaték tárgyai között szereplő ingóságok 221.600,-Ft-os értékét, amelynek megtérítésére az alperes szintén köteles. A végrendelet érvénytelensége iránti peresztességgel felmerült felperesi költségek (perköltség és illeték) és az alperesi szerződésszegés között az okozati összefüggés fennáll, miután ha az alperes alakilag érvényes öröklési szerződést készít, úgy nyilvánvalóan a végrendeletre hivatkozás, majd később a peres eljárás fel sem merült, illetve be sem következett volna. Mindezek alapján az alperes köteles megfizetni szerződésszegéssel okozott kártérítés címén az öröklési szerződéssel érintett ingatlanok ítélethozatalkori forgalmi értékét (7.850.000,-Ft, 1.550.000,-Ft,) a hagyaték tárgyát képező ingóságok hagyatéki leltár szerinti értékét (221.600,-Ft,), a felperes által kifizetett eljárási költség és illeték összegét (1.030.000,-Ft), valamint köteles visszafizetni a munkadíját (27.000,-Ft), összesen 10.678.000,-Ft-ot. Ezt az összeget a káronszerzés tilalmára figyelemmel csökkentette a felperes javára megítélt és a törvényes örökös által fizetendő 755.922,-Ft-tal, valamint az általa levezetett kamatszámítás szerinti késedelmi kamatokkal (467.620,-Ft + 155.157,-Ft). Így összesen 1.378.699,-Ft-ot vont le az

által meg határozott követelésből és a különbözetként mutatkozó 9.278.301,-Ft megfizetésére kötelezte az alperest, míg ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Az ideiglenes hatályú hagyatékátadó végzést követő ingatlanhasználattal kapcsolatban kifejtette, nem nyert bizonyítást az a tény, hogy a felperes azt bérbeadás útján hasznosította, ezért az ezzel összefüggő beszámítás alaptalan. Utalt arra is, hogy ha

érvényes öröklési szerződést készít az alperes, úgy ebben az esetben az ingatlan tulajdonjogát a felperes megörökli, így a felperes jogosult lett volna azt bérbeadás útján hasznosítani, ezért káronszerzésről semmiképpen nem lehet szó, tekintettel arra, hogy ennek elmaradása miatt még a felperes érvényesíthetett volna elmaradt haszon iránti kárigényt. Részletes indokát adta annak, hogy a felajánlott tanúbizonyítást miért mellőzte.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben kérte annak megváltoztatását és a kereset teljes körű elutasítását. Változatlanul fenntartotta azon álláspontját, hogy a felperes vele szemben a kártérítési igény érvényesítéséről ráutaló magatartásával lemondott. Ezt támasztja alá az a tény, hogy a hagyatéki eljárás során a közjegyző tájékoztatása alapján tudomásul vette, hogy az öröklési szerződés alapján nem örökölhet, igényérvényesítéstől való elállásáról a keresetlevelében is nyilatkozott, 1999-2004. között kárigényt nem érvényesített, bizalmát nem vonta meg, jó kapcsolatban voltak továbbra is, a törvényes örökös által indított perben az elsőfokú ítéletet megfellebbezte, miután a hagyatékot meg kívánta szerezni végrendelet címén, az ügyvédi megbízást 2004. szeptember 17. napján a megbízott mondta fel. Kérte a ráutaló magatartás megléte, a joglemondás bekövetkezte körében a felajánlott tanúbizonyítás elrendelését. A kártérítés és a hagyatéki vagyontárgyak összecszerűségével, értékével kapcsolatban kifejtett álláspontját változatlanul fenntartva arra hivatkozott, hogy a káronszerzés tilalma folytán mindenképpen levonásba kell helyezni azon bérleti díjakat, amelyekhez a felperes az ingatlan bérbeadása útján jutott, ez a szakértő véleménye szerint 820.000,-Ft. A törvényes örökös által indított perben a pervesztesség miatt kifizetett perköltség összege terhére nem róható, nem áll okozati összefüggésben magatartásával. Az elévüléssel kapcsolatos kifogását is fenntartva arra hivatkozott, hogy a kár azzal következett be, hogy 1998. március hó 11. napján alakilag hibás öröklési szerződést készített, azaz a károkozás napja a szerződéskészítés időpontja. A kárt később nem okozhatta, így ezen elméleti alapvetésből következik, hogy a felperes 1998. március 11. napján károsodott, ekkor vette kezdetét az elévülés. Az 1999. szeptember 16. napjáig nyugodott, miután az ezen a napon megtartott hagyatéki tárgyaláson értesült arról a felperes, hogy az öröklési szerződés alapján nem örökölhet. Miután a nyugvás megszűntekor az elévülési időből még több, mint egy év volt hátra, ezért 2003. március 11. napjáig érvényesíthette volna igényét, a felperes azonban csak 2004. június 24. napján szőlította fel írásban a teljesítésre, ezért kártérítési követelése elévült, az vele szemben nem érvényesíthető.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte annak mindenben helyes indokai alapján.

Az alperes fellebbezése túlnyomó részben **alaptalan**.

-7-

Pf.III.20.351/2007/5. szám

Az alperes az öröklési szerződést kötő felek közül a felperes ügyvédi hivatású megbízottja volt, közöttük speciális megbízási szerződés (Ptk.474. § (1) és (2) bekezdés, Ütv.(1998. évi XI. törvény) 1. §, 3. § (2) bekezdés) jött létre, amelynek értelmében az alperes feladata az

volt, hogy a rábízott ügyet a legjobb tudása szerint a jogszabályok megtartásával lássa el. Az alperes készítette és ellenjegyezte az öröklési szerződést, amely utóbbi tevékenységével az Ütv. 27. § (1) bekezdés a) pontja értelmében azt bizonyította, hogy az okirat megfelel a felek kinyilvánított akaratának és a jogszabályoknak. Az alperes feladata olyan okirat szerkesztése volt, amely az eltartott (örökhagyó) halálának időpontjában alkalmas a felperesi tulajdonszerzésre a szerződésben rögzített vagyontárgyak vonatkozásában. Ennek megfelelően a végrendeletre irányadó alakiságokkal rendelkező okiratot kellett szerkesztenie, amely - nem vitásan - nem valósult meg, ezért az öröklési szerződés alakilag hibás volt, az alapján a felperes az ingók és ingatlanok tulajdonjogát nem szerezte meg. Az elsőfokú bíróság helyesen utalt arra, hogy a felperes magatartása az alperesi szerződésszegésből eredő kártérítési igény tekintetében joglemondásként nem értékelhető, ehhez kifejezett, címzett jognyilatkozatára lett volna szükség.

A kártérítés a károsodás bekövetkeztekor nyomban esedékes (Ptk. 360. § (1) bekezdés). A károsodás bekövetkezése azonban nem feltétlenül esik egybe a károkozás időpontjával, hiszen elképzelhető, hogy a károsodás csak egy későbbi időpontban következik be. Az alperes károkozó magatartása kétség kívül az öröklési szerződés szerkesztésének és ellenjegyzésének időpontjában (1998. március 11.) kifejtésre került, azonban a felperes károsodása az eltartott örökhagyó halálának időpontjában (1999. július hó 1.) következett be, miután a szerződésben megjelölt vagyontárgyaknak ezen időpontban nem válhatott tulajdonosává az okirat alaki hibája miatt, azaz kára ekkor következett be, így az elévülési idő ekkor vette kezdetét. A felperes az 5 éves elévülési időt 2004. június 24. napján a követelése teljesítésére irányuló írásbeli felszólítással megszakította, ezzel az újból megkezdődött (Ptk. 327. § (1) és (2) bekezdés). Az újból megkezdődött elévülési idő alatt a felperes keresetét benyújtotta (2006. június hó 19.), ezért az alperes elévülési kifogása alaptalan.

A kártérítési jogunk a teljes kártérítés elvi alapján áll, amely azt jelenti, hogy a károkozónak a károsultat olyan helyzetbe kell hoznia, mintha a kár be sem következett volna. Amennyiben az alperes a jogszabályoknak megfelelő alakiságú öröklési szerződést készít, úgy a felperes visszerhes vagyonátruházása címén - kötelesrészről „mentesen” - megszerzi az ingatlanok és az ingóságok tulajdonát. A perben az ingóságok értéke nem volt vitatott, míg a felperes keresetfelemelése folytán az ingatlanok tekintetében az ítélelhozatali érték alapulvételét kérte. A bírói gyakorlat szerint a kártérítés mértékének meghatározásakor az ítélelhozatali érték alapulvétele akkor indokolt, ha a vagyontárgy értéke lényegesen, a kamatot meghaladó mértékben emelkedett (Bírósági Határozatok 1997/4/187. számú eseti

döntés). A szakértői vélemény szerint a károsodás bekövetkeztekor forgalmi érték összesen 3.175.000,-Ft volt, amelyet csökkenteni kell a ki nem fizetett visszerhes vagyonszerzési illetékekkel, amely a lakás esetében 52.000,-Ft, míg a garázs tekintetében 57.500,-Ft-ot tett volna ki (ltv.19.§ (1). és (4). bekezdés, 21.§(1) bekezdés). A felperes a kár bekövetkeztének időpontjában, így 3.065.500,-Ft „nettó” ingatlanértéktől esett el. Ugyanezen vagyontárgyak ítélelhozatali értéke 7.850.000,-Ft, illetve 1.550.000,-Ft volt, míg a visszerhes vagyonátruházási illeték összesen 466.000,-Ft, az ítélelhozatali kárérték ekként 8.934.000,-Ft. A károsodáskori érték után 1999. július hó 1. napjától az

ítélethozatalig számított késedelmi kamat 3.062.997,-Ft, azaz a károsodáskori érték kamatokkal növelten összesen 6.128.497,-Ft-ot tett ki. Megállapítható, hogy az ingatlanok, mint vagyontárgyak értéke - amelyeknek a felperes nem vált tulajdonosává - a kamatot meghaladó mértékben emelkedett. Az elsőfokú bíróság helyesen járt el, amikor az ítélethozatalkori értéket vette alapul a kártérítés mértékének meghatározásakor, azonban a szakértői vélemény alapján meghatározott középértékből nem vonta le a vagyonszerzési illetéket, amelyet a felperes nem fizetett meg, de az tulajdonszerzése esetén terhelte volna. Az ítélethozatalkori érték alapulvételével, a vagyonszerzési illeték levonásával a felperes kára az ingatlanok vonatkozásában 8.934.000,-Ft. Emellett a lakásban található ingóságoknak sem vált tulajdonosává a felperes, az ezzel kapcsolatos kára a nem vitatott összegű 221.600,-Ft. Helyesen állapította meg azt is az elsőfokú bíróság, hogy az alperes a megbízási szerződés nem szerződésszerű teljesítése miatt köteles visszafizetni a 27.000,-Ft ügyvédi munkadíjat, emellett szerződésszegésével okozati összefüggésben, arra visszavezethetően került sor a végrendelet érvénytelensége iránti per megindítására, ezért a felperes a kifizetett perköltség és illeték összegét - 1.030.000.Ft-ot - az alperesre kártérítés címén átháríthatja. A felperest megillető összes követelés ezen tételek összeadásával 10.212.600,-Ft-ot tesz ki. Az elsőfokú bíróság a káronszerzés tilalmára figyelemmel a törvényes örökös által felperesnek kifizetett tőkeösszeget és késedelmi kamatot 1.378.699,-Ft összegben levonásba helyezte, ezen rendelkezését egyik fél sem fellebbezte meg, ezért a másodfokú bíróság az általa meghatározott összegből ezt szintén levonta, és ennek eredményeképpen megállapította, hogy a felperes megalapozott kárigénye 8.833.901,-Ft.

A bérleti díj beszámításának elutasítása helyes tényálláson és jogi érveken alapul.

Az elsőfokú bíróság azonban nem vette figyelembe azt a tényt, hogy a felperes keresetmódosításakor a késedelmi kamatfizetés kezdő időpontját csak az ingatlanok értéke tekintetében módosította 2007. január hó 1. napjára, míg az ingóságok és az ügyvédi munkadíj tekintetében az eredetileg előterjesztett keresetét tartotta fenn, azaz 1999. július 1. napjától kérte a késedelmi kamatot, így a keresetelutasítás ezen részre is kiterjedt. Miután az ingatlanok értéke az ítélethozatalkori állapotnak megfelelően került meghatározásra, azaz tekintetben a követelés az ítélethozatallal vált esedékessé, ezért az 1.378.699,-Ft-ot a korábban esedékessé vált többi tartozásból kellett elsődlegesen kielégíteni, illetve abból levonásba helyezni (összesen 1.278.600,-Ft). Így megállapítható, hogy az ingatlanok ítélethozatalkori értéke alapján megállapított kárösszegeből további 100.099,-Ft vonandó le, azaz a

Pf.III.20.351/2007/5. szám

másodfokú bíróság által meghatározott marasztalási összeg megfizetésére köteles az alperes, amelynek esedékességi időpontját az elsőfokú bíróság kijavító végzésében helyesen állapított meg 2007. április hó 26. napjában, így csak ezen időponttól kezdődően áll fenn az alperes Ptk. 301. § (1) bekezdése szerinti késedelmi kamatfizetési kötelezettsége.

Az előbbieken kifejtettekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezéssel érintett részében, részben megváltoztatta, a levezett logikán alapuló elszámolás eredményeképpen a marasztalás összegét 8.833.901,-Ft-ra leszállította és a késedelmi kamatfizetés kezdő időpontját megváltoztatta, míg a fizetendő kamatmértéket pontosította (Pp. 253. § (2) és (3) bekezdés).

A megváltoztatásra figyelemmel módosult a pervesztesség-pernyertesség aránya is (a felperest ÁFA-val együtt 528.000,-Ft, míg az alperest 108.000,-Ft ügyvédi munkadíj illetné meg), ezért az alperes által fizetendő elsőfokú eljárási költség összegét 420.000,-Ft-ra, továbbá az általa fizetendő illeték összegét 530.000,-Ft-ra leszállította, míg a felperes által fizetendőét 109.400,-Ft-ra felemelte (Pp. 253. § (3) bekezdés), egyebekben az érdemben helyes elsőfokú ítéletet a kifejtett - részben eltérő - jogi indokolással és számítási móddal helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése túlnyomó részben eredménytelen volt, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles a felperes másodfokú eljárási költségének megfizetésére, amelynek összegét akként határozta meg a másodfokú bíróság, hogy a pervesztességre tekintettel a felperesnek, illetve az alperesnek járó ügyvédi munkadíjak összegét egymásból kivonta, és a különbözetként mutatkozó összeg megfizetésére az alperest kötelezte.

A peres felek pervesztességük összegéhez igazodóan kötelesek a másodfokú eljárási illeték állam javára történő megfizetésére (Itv. 74. § (3) bekezdés, 6/1986. (VI.26.) IM. számú rendelet 13. § (2) bekezdés).

S z e g e d, 2007. november 30. napján

Dr. Lakatos Péter sk.
a tanács elnöke

Dr. Mányoki Zsolt sk.
táblabíró

Dr. Simonné dr. Gombos Katalin sk.
táblabíró